

Άλλες περιοδικές εκδόσεις «ὁ Βουσσινώκης» τοῦ Tchehoff, οἱ Δυστυχισμένοι τοῦ Dostoefsky, οἱ «Σημείωσεις ἐνὸς Κουνιγού» τοῦ Tourgenieff, μερικά ἄλλα μικρὰ ἔργα τοῦ Tchehoff, Andreeff, Tolstoi, Soloyach, Gorky, Korolenko κ. ἄ.

Μ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΗΟ ΤΙΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

Ἐνας ἄνθρωπος γέρνει στὸ πέλαο, ἀγάπη μου, τὸ παλιὸ νησί σου καὶ ἡ εὐωδία τοῦ εἶναι ἡ ζωὴ σου, τῶν περασμένων σου ἡμερῶν ἡ ζωὴ σου. Βλέπω τὸ κάστρο πού ἀγκαλιαστὸ μὲ τὰ κυπαρίσσια ὀρμαίει πρὸς τὴ θάλασσα καὶ πού οἱ βράχοι ἀκίνητοι καὶ γυρτοὶ πάντα γλυκοσυτιάζονται τὸ αἰῶνιο τῆς τραγουδισμα· καὶ βλέπω τὰ σπίτια, πού ὑψώνεται ἡ ζωὴ γαλήνια, σιωπηλῆ, ὅμοια μὲ τὴ ζωὴ τῶν τάφων.

Βγαίνω καὶ φιλῶ τὸ χῶμα τῆς γῆς αὐτῆς, ἔπειθ ἡ ἀγκαλιὰ τῆς κρατᾷ τὰ περασμένα σου ὅλα, τὰ περασμένα σου πού ἦρθα νὰ προσκυνήσω.

Καὶ καθὼς περπατῶ στοὺς δρόμους, τὸ πάτημά μου τὸ δικό σου πασιζεὶ νὰ βρῆ καὶ λὲω μέσα μου:

— Αὐτὸ, τὸ εἶδε καὶ ἡ ἀγάπη μου;

Πάτησ' ἐδῶ τὸ ἱερό τῆς πόδι; Καὶ νοιώθω τὸ εἶναι μου νὰ ριζώνεται σ' αὐτὸ τὸ χῶμα καὶ τὴν ἀγάπη μου νὰ ὑψώνεται ὡς τὰ οὐράνια. Καὶ σὲ κάθε φυλλομουρμούρισμα, στὴ δροσιά ἔπειθ τὰστέρια ἀργοσταλάζουνε καὶ στοῦ κυματιοῦ τὸ κελάδισμα, τὸ νόμα σου, τὸ γλυκό σου τὸ ὄνομα ἀκούω.

Καὶ σὲ προσμένω σὲ τούτο τὸ ἀκρογιάλι, νὰ μ' ὀδηγήσης ἐσὺ στὰ παλάτια καὶ στὴς ὀμορφιές τῆς πατρίδας σου, — ἐδῶ, στὸ καθαρό καὶ ὀλόασπρο ἀκρογιάλι, πού ξέγνοιαστοὶ περπατᾶνε οἱ ἄνθρωποι, — πὼς τοὺς ἀγαπᾶω αὐτοὺς τοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους, πού δι ζοῦνε παρὰ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ νησιοῦ των. Παγαίνω στὸ σπίτι σου. Καὶ κοιτῶ—κοιτῶ τὸ κλειστὸ παραθύρι σου, σὰ νὰ μοῦ φαίνεται πὼς σὲ μιὰ στιγμή θ' ἀνοίξῃ καὶ θὰ λάμψῃ τὸ ὠραῖο σου κεφάλι.

Νὰ ἡ καμαρὰ σου! Κοιτῶ τὸ τραπέζι, πού τις νύχτες καθόσουνα καὶ διαβάζεις, τὰ βιβλία πού κλέβανε τις ματιές σου, τὸ πιάνο, πού πάνω σὰν περὶ στερῆς φτερούγαν τὰ κρινεχέρια σου, καὶ ὅλες οἱ περασμένες σου μέρες μπαίνουν στὴ ζωὴ μου. Ὡ! πὼς ξεχνῶμαι στὴν ἐρημικὴ λευκότη τῆς κάμαρας σου, πού ὁ ἥλιος πλημμυραίνει.

Ἐρῆμος ὁ κήπος τώρα. Θέλω νὰ βρῶ τὰ πατήματά σου, τις ματιές σου... Κάθε κρότος μοῦ κάνει τὴν καρδιά νὰ σκιρτάῃ πάντα. Θαρρῶ πὼς κάθε στιγμή θὰ παρουσιαστῆς μπροστά μου.

Πὼς εἶναι προσεχτικὰ, προσεχτικὰ ἡ ψυχὴ τώρα στὸ καθετί...

Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς ὅλο τὸ νησί σὲ προσμένει ὡς μιὰ ἀγκαλιὰ, μοῦ φαίνεται πὼς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, καθὼς πρὸς τὴ θάλασσα ὑψώνουνε τὰ μάτια, ἐσένα καρτεράνε.

Δὲν ἀργησε νὰ λάμψῃ ἡ εὐλογημένη αὐγὴ, πού θάρχουσουνα νὰ μὲ βρῆς. Ἡ θάλασσα ἀνθίζει καὶ μοσχοβολᾷ καθὼς δέχεται τὸ καθρέφτισμά σου καὶ ὁ οὐρανὸς στὸ γλυκοανάβλεμμά σου δροσοανασαινεὶ μὲ χαρὰ. Σὰ μύρια χέρια ὑψώνονται τὰ κώματα καὶ κρῖνα σπέρνει τα ὁ ἀφρὸς στοῦ καραβιοῦ τὸ διάβα.

Ἄχ! μανουῦλα μου, ἦθελα νὰ σέχω κοντὰ μου τώρα, γιὰ νὰ σοῦ πῶ τὴν εὐτυχία μου. Γυρίζω καὶ

κοιτάζω τοὺς ἀνθρώπους, πού ὥστόσο δὲν προσέχουνε στὸ καρᾶνι. Ὡ! μούρχεται νὰ φωνάξω, νὰ τοὺς τὰ πῶ ὅλα! — νὰ! ἡ ἀγάπη μου ἔρχεται σὲ μένα!

Θυμᾶσαι, καλὴ μου μάνα, σὰ μὲ γλυκοαναούριζες τὸν οὐρανὸ μὲ τὰστέρα μούταξες, χίλια καλούδια νὰ μοῦ φέρης καὶ νὰ μὲ πᾶς σὲ χρυσὰ παλάτια καὶ τὰ μάτια μου ἀκολουθᾶνε τὰ λόγια σου μακριά! Μὰ τώρα ὅ,τι πρόσμενε ἡ ψυχὴ μου, ὅ,τι λαχταροῦσα νὰ! πού ἡ ὠραία θάλασσα μοῦ τὸ φέρνει. Καὶ δι θυμᾶσαι ἐτούτῃ τῇ στιγμή, πὼς ἀπὸ τὴν πατρίδα μου ἔρχεσαι, δι θυμᾶσαι τις περασμένες μας ἡμέρες, ἀγάπη μου μοῦ φαίνεται πὼς σὰν πρώτη φορὰ σὲ βλέπω, σὰ νὰ βγαίνης ἀπὸ τῆς θάλασσας τοὺς κόλπους.

Βλέπω τὰ μάτια σου φουσκωμένα ἀπὸ τὰ κλάμακα καὶ τὸ πρόσωπό σου βαθυλωμένο ἀπὸ τὸν πόνο, πού ὅλη νύχτα τρυγοῦσε μέσα σου καὶ τὰ μάτια σου μοῦ φαίνονται πιὸ βαθιά ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, σὰ ν' ἀντίκρουσαν τὴ Νύχτα κάτι τι μεγάλο, ἀπέραντο, πού τώρα κλείνεται μέσα σου.

Γιὰ πάντα! Νὰ τί ὁ πόνος χαραῖζε στὴ μορφή σου. Καὶ σφίγγοντάς σου τὸ χέρι, ἐνοιωσα μιὰ τρομέρα νὰ μὲ περνᾷ καὶ εἶπα στὴν ψυχὴ μου, σὰ σὲ κοίταξα:

— Τι ἄλλο πῆξ;

Ἔβρω πὼς ὅλη τὴν νύχτα δὲν ἐκοιμήθηκες, ξέρω πὼς κοιτοῦσες τὸ γράμμα μου κλαίγοντας, τὸ γράμμα μου πού γιὰ πρώτη φορὰ σοῦ μιλοῦσε ἡ ἀγάπη μου. Καὶ θυμᾶσαι, σὰν μπηκάμε στ' ἀμάξι σὲ εἶδα νὰ χλωμιάνεις καὶ νὰ σὲ παράσῃ ἕνας μεγάλος φόβος, ὡς νὰ σ' ἀρπαῖε ἀπ' ὅλα γιὰ πάντα, γιὰ ἕνα δρόμο ἀτέλειωτο. Καὶ εἶδα τὸ κορμάκι σου νὰ τουρτουρίζῃ καὶ ἡ καρδιά σου νὰ τρέμῃ ὡς τὸ κρῖνο.

Μὰ γιὰτι κλαῖς ἀκόμα; Γιατι κλαῖς;

Καὶ μοῦ εἶπες σφίγγοντάς μου τὸ χέρι μέσα στὰ δικά σου.

— Φοβάμαι! Φοβάμαι!

Καὶ τὰ κρῖα σου τὰ χέρια στάλααν μῦρα στὸ κορμί μου.

Πὼς μ' ἀρέσει νὰ σὲ βλέπω ἔτσι πάντα, χλωμὴ πάντα, νὰ τρέμῃς σύγκορμη καὶ νὰ μοῦ σφίγγῃς τὸ χέρι σὰν παιδάκι πού ζητᾷ βοήθεια.

Πὼς κοιτάει τὸ διάβα σου σασιτισμένος ὁ κόσμος. Ὅλοι τώρα σὰ νὰ φοβοῦνται γιὰ σένα, σὰ νὰ βλέπουνε κάτι καινούργιο στὴ μορφή σου. Καθὼς καθὼς σὲ κοιτάζει σὰ νὰ κρούβει καὶ μιὰ σκέψη πού φοβάται ν' ἀντικρούσῃ. Θέλω αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἕναν ἕναν νὰ τοὺς πιάσω καὶ νὰ τοὺς πῶ:

— Ἔβρετε, καλοὶ μου; Αὐτὴ 'να ἡ ἀγάπη μου. Αὐτὴ πού τὸ διάβα τῆς εἶναι ἡ χαρὰ τῶν ματιῶν σας καὶ ἡ εὐλογία, εἶναι δικιά μου.

Ἦθελα ὅλοι νὰ μάθουνε τὴν ἀγάπη μας· καὶ οἱ γριές τὰ βράδια στὰ παιδιὰ νὰν τὴν ξαφηγοῦνται σὰν παραμῦθι γλυκὸ καὶ ὄντας μαζί περναῖνε τοὺς δρόμους, νὰ βγαίνουνε ὅλοι στὰ παραθύρια καὶ νὰ μιλοῦν, νὰ μιλοῦν γιὰ τὴν ἀγάπη μας... Ἔχασα ὅλη τὴν ψυχὴ μου καὶ τὴν ἀγάπη μου στὴ Ζωὴ τοῦ νησιοῦ σου. Ἄς σοῦ τὴν τραγουδᾷ ἡ θάλασσα τὴν ἀγάπη μου, ἄς σοῦ τὴν ἱστορήσῃ ἡ νύχτα· καὶ τὰ δέντρα, καθὼς περνᾶς, νὰ γέρνουνε πρὸς τὸ κεφάλι σου τὰ κλώνια καὶ νὰ σοῦ γλυκολέν τὰ λόγια μου.

Καὶ ὀλάκερη τοῦ νησιοῦ σου ἡ Ζωὴ μέσα μου θὰ ν' ἀνθίξῃ. Καὶ ὅταν τῆς ξενητιάς τὸ χῶμα θὰ πατῶ, θὰ μοῦ φαίνεται πὼς τὸ πάτημά μου χτυπᾷ καὶ στῆς πατρίδας σου τις στρατές.

Πὼς μοῦ φαίνονται ὅλες γνώριμες! Μοῦ φαίνεται πὼς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους χρόνια καὶ

χρόνια τοὺς γνωρίζω, πὼς κάθε μέρος πού βλέπω τὸ χω ξαναδῆ δῶ καὶ χρόνια πίσω.

Θυμᾶσαι μιὰ βραδιά—εἶτανε ἡ στερνὴ βραδιά— πού διαβήκαμε τὸ καθαῖο καὶ ὀλόασπρο ἀκρογιάλι, πού μονάχα ἡ θάλασσα μὲ φύκια ραίνει καὶ μπηκάμε σ' ἕνα περιβόλι. Εἶσουν ντυμένη στὰ κατὰλευκα. Θυμᾶσαι. Μιὰ νύχτα τόσο καθαρὴ καὶ τόσο κρῖα, πού μοῦ φαίνονταν πὼς τὸ μέτωπό μου ἀκουμπόυσε πάνω σὲ κρούσταλλα. Σὲ κρατοῦσα στὴν ἀγκαλιὰ μου καὶ ἡ ματιὰ σου σφτερούγιαζε πρὸς τὸ φωτεινὸ κ' ἐρημικὸ δρόμο, πού στὸ πέλαο ἀνοίγει τὸ φεγγάρι. Μὴ κανένα μας λόγο, μὲ κανένα μας σάλεμα τῆς νύχτας τὴ γαλήνη δὲν ταράξαμε· καὶ εἶτανε σὰν ἕνα ὀράτο χέρι νὰ μᾶς νανουρίζῃ μέσα σὲ χρυσὴ κούνια. Κάπου—κάπου μόνο κανένα ξερόφυλλο ἐπέφτε γλυστρώντας πὰ στὸ σκοτάδι τῆς Νύχτας καὶ οἱ εὐωδιές τοῦ χυνόπαρου καὶ ἡ δροσάδα σκορπίζονταν τόσο γαλήνια καὶ τόσο σιγὰ, πού λέγαμε πὼς σταλάζουνε ἀπὸ τ' ἀστέρια, πού ἕνα—ἕνα ἀνοιγαν στὴ Νύχτα, ὡς νυχτολοῦλοῦδα. Ἔνα περιβόλι ὁ οὐρανὸς ἀπόψε, πού εὐωδιές πλανέβουνε τὰ μάτια μας. Πὼς τὸν κοιτάξαμε, πὼς τὸν κοιτάξαμε!

Καὶ σὲ εἶδα νὰ ὑψώνεσαι καὶ τὸ κεφάλι σου ν' ἀκουμπήσῃ πάνω στὸ κρούσταλλό του καὶ τὰστέρια πού τὸ μέτωπό σου φιλοῦσανε εἶδα νὰ πέφτουνε βροχὴ πάνω στὰ μαλλιά σου, πού ξέπλεγα ἀπλώνονταν παντοῦ ὡς τὴ Νύχτα. Καὶ εἶδα τὸ φεγγάρι πράσινο πράσινο νὰ κατεβαίνει καὶ νὰ σοῦ στεφανώνῃ τὸ κεφάλι.—ναί, ὅλο τὸ φεγγάρι ἔβλεπα στὸ μέτωπό σου.

Καὶ τὸ κορμάκι σου παραδέρνε στὴν ἀγάπη· καὶ τὸ κεφάλι σου σαλιέβει ἀνήσυχο, ὅπως παραδέρνει ἡ φοινικιά ὄντας, στὴν ἀγκαλιὰ τοῦρανοῦ, ὁ Βορριάς σὰ φεῖδι σαλιώνει στὸ κορμί τῆς καὶ τὴν ταράζει σὺρριζα.

Ναί. Σὰν σπαθιά φοινικιάς σάλεθαν τὰ μαλλιά σου τώρα καὶ σκορπίσανε φλόγες στὸ κορμί μου, καθὼς τὰ χαιδέθαν τὰ χέρια μου.

Κι' ὅσο τὰ κοιτάζω, ὅσο τὰ χαιδέθω τόσο ἀπλώνονται σὰ θάλασσα μπροστά μου ἀτέλειωτη. Θέλω τὰ μαλλιά σου ὅλα ν' ἀγκαλιάσω, νὰ τὰ σφίξω στὴν ἀγκαλιὰ μου.

Μὰ σήκωσες τὸ μέτωπό ψηλά. τὰ χέρια σου ἀπλώθηκαν σὰ φτεροῦγες καὶ μοῦ εἶπες:

— Ὅα μ' ἀγαπᾶς πάντα ἔτσι;

Καὶ κείνη τὴ στιγμή ἦθελα ὁ ὠραῖος θάνατος νὰ μᾶς στεφάνωνε!...

Μείναμε ὡς τὴν αὐγὴ μὲ τὴ Νύχτα συντροφιά. Κι' ἀκούγαμε τὴ Νύχτα νὰ μᾶς σιγοτραγουδᾷ γιὰ τὴν ἀγάπη μας μακριά στένοντάς μας κ' ἐμέναμε ἀκίνητοι, ὀλότρεμοι σὲ κάτι τι, πού μᾶς περνοῦσεν ὠραῖο, τρομερό. Γιὰ πάντα!

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΔΕΒΑΡΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

(Στὴ στήλη αὐτὴ θὰ κρεμάμε κάθε βδομάδα, σὰν κεφάλια ληστῶν, ὅλες τις ὀσυνταξίες καὶ ἀνορθογραφίες πού βρέσκονται σὲ καθαραιουσάνικα βιβλία. Συνεργάτες τῆς στήλης αὐτῆς θίνα οἱ ἀναγνώστες μας, ἀρκεῖ μοναχὰ πλάι στὸ βαρβαρισμὸ πού θὰ μᾶς στέλλουνε νὰ σημειώσουν τὸ νόμα τοῦ βιβλίου καὶ τὸν ἀριθμὸ τῆς σελίδας πού βρίσκεται).

«... Νομίζομεν ὅτι ἡ μελίρροτος γλώσσα τῶν ἱεροκηρῶν μας καλλίτερα θὰ ἦτο νὰ ἐρητόρευεν ὑπερ πρακτικωτέρων καὶ κοινωνικωτέρων ἀρετῶν, ἀφίνο ντες τὴν ἔρευναν κτλ.»

(« Ἀκρόπολη » 2 τοῦ Μάη, σελίδ. 2, στήλη 2, στὰ Λακωνικά).